

Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н.П. Тарнавської, Н. Ю. Рудницької, Ю. М. Мурашевич – Житомир: ФОП «Левковець», 2015. – 430 с.

Бабійчук А. Ю.
студентки 31-Б групи

ННІ педагогіки,
наук. керівник: доц. Рудницька Н.Ю.

Формування пізнавального інтересу у молодших школярів при вивченні нумерації та арифметичних дій в межах десяти.

Важлива роль інтересу в становленні особистості молодшого школяра є саме пізнавальний інтерес, котрий активно взаємодіє із системою ціннісних орієнтацій, цілями, результатами діяльності, відображає всі складові особистості: інтелект, волю, почуття.

Пізнавальний інтерес розглядають як основний мотив навчальної діяльності, як індивідуальну цінність кожного учня, пов'язану з його особистісним смислом. Школяру цікаво «пізнавати нове», «бачити свій рух в пізнанні», «проникати в науку».

У системі навчальних предметів початкової школи завдання і зміст вивчення математики є порівняно найбільш стабільними, проте і вони з часом зазнають деяких змін.

Математика в початкових класах має як практичне, так і духовне значення. Молодші школярі отримують початкові уявлення про ті принципи і закони, що лежать в основі математичних чинників, що вивчаються. Це, насамперед, стосується десяткової системи числення та властивостей арифметичних дій. Істотним на початковому етапі є оволодіння обчислювальними вміннями і навичками.

Важливим завданням математики в початкових класах є розвиток пізнавальних здібностей у дітей. Необхідно розвинути у них уміння спостерігати й порівнювати, виділяти риси схожості та відмінності у порівнювальних об'єктах, виконувати такі мислительні операції, як аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування, конкретизація.

Для того, щоб правильно розпочати вивчення нумерації чисел першого десятка, слід створити під час підготовчого періоду фундамент, на якому повинна будуватися робота з формування числових уявлень, а саме: виявити наявні у дітей математичні знання і уявлення; систематизувати їх і поповнити тим матеріалом, який необхідний для переходу до вивчення нумерації (лічба, поняття більше, менше, дорівнює, порядкові відношення тощо). Вчителів важко розраховувати на успіх, якщо у підготовчий період не відпрацьовані наступні уміння: вести лічбу (діти повинні усвідомити, що предмети можна лічити у будь-якому порядку, але при цьому важливо не пропустити жоден предмет і не полічити якийсь предмет кілька разів); порівнювати чисельність множин і проводити перетворення нерівночисельних множин у рівночисельні та навпаки; орієнтуватися на площині та у просторі; підготувати дітей до письма цифр, а для цього слід не тільки навчити їх розрізняти клітинку, рядок, стовпець, але й підготувати відповідним чином руку учня [1, с.35].

Учні повинні мати чіткі уявлення про величину кожного з чисел від 1 до 10; про натуральний ряд чисел, а саме знати, що кожне число, яке безпосередньо слідує за даним, на 1 більше за нього, а кожне число, що безпосередньо передує даному, на один менше від нього; правила лічби, сутність яких полягає в тому, що лічити можна в будь-якому порядку, але при цьому не можна жоден з предметів пропустити або хоч один полічити двічі; позначення кожного числа цифрою, що проявляється в умінні впізнавати кожну цифру серед інших; способи утворення чисел; кількісне і порядкове значення числа, тобто розуміти: якщо останній предмет сьомий, то предметів всього сім, та давати відповідь на запитання "який за порядком", якщо вказано порядок слідування. **Уміти** називати числа від 1 до 10; лічити предмети; розповідати про склад числа з двох менших чисел на основі розгляду малюнків; проводити лічбу від 1 до 10 в прямому і зворотному порядку; співвіднести відповідне число з кількістю предметів і відповідну кількість предметів з числом; називати кожне число; писати цифри тощо. Вивчення кожного з чисел першого десятка проводиться в такій послідовності: ознайомлення з числом і відповідною цифрою, порівняння чисел і склад числа. Опрацювання цих тембудеться на основі предметно-практичних дій, роздаткового матеріалу. В роботі над кожним числом потрібно дотримуватись послідовності завдань, поданих у підручнику. Ознайомлення з новим числом і цифроюбудеться на таких завданнях: лічба предметів множин, чисельність яких характеризується числом, що розглядається, і показ відповідної цифри; утворення нового числа з попереднього й одиниці; співвіднесення кількості предметів з числом (цифрою) і числа (цифри) з відповідною кількістю предметів; порівняння числа, що розглядається, з одиницею та іншими числами; вибіркова лічба її межах числа, що розглядається (кількісна й порядкова); розгляд і написання відповідної цифри [2, с. 16].

Зміст початкового курсу математики може бути викладений і засвоєний на різних ступенях глибини і деталізації. Для початкової ланки шкільної освіти достатньо передбачити два ступені. Перший ступінь – це рівень обов'язкової математичної підготовки, що має бути досягнутий всіма учнями; другий - учнями, які проявляють схильність та інтерес до математики (їм створюються умови для досягнення вищих результатів).

Опрацювання понять про натуральне число і арифметичні дії проводиться протягом усього навчання в початкових класах. Ставляться завдання сформувати в учнів уявлення про натуральні числа; домогтися усвідомлення математичних понять і арифметичних дій, знання таблиць кожної дії та прийомів усного й письмового виконання дій; виробити міцні обчислювальні навички. На основі правил порядку виконання дій та властивостей арифметичних дій учні повинні вміти знаходити значення числових виразів, у тому числі виразів з дужками на три-чотири операції [3, с.46].

Робота над нумерацією та арифметичними діямибудеться в початковому курсі концентрично. У межах першого десятка розглядаються лише дії додавання і віднімання (табличні випадки та випадки, пов'язані з нумерацією чисел), а в межах решти концентрів - усі арифметичні дії. Принцип «концентричності» в основному стосується нумерації і арифметичних дій. Інші питання програми вивчаються за лінійним принципом.

Висновок. Найважливіше на уроках математики — активізувати пізнавальну діяльність учнів. Засобів для цього в нього чимало. Це й дидактичні гри, і проблемні ситуації, і цікаві задачі. Але спинимось на наочних посібниках. Посібники дають змогу урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш плідним, цікавим, захоплюючим, ефективно організувати як колективну, так і індивідуальну роботу [4, с.12].

Список використаних джерел та літератури.

1. Артемова Л. Щоб дитина хотіла і вміла вчитися. - 2000. - №5.
2. Бібік Н.М. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів. - К.: Віпол, 1987.
3. Киричук О.І. Навчальні інтереси молодших школярів. - К.: Рад. Школа, 1982.
4. Баб'як-Білецька Л.С. Використання різних методів навчання на етапі вивчення нового матеріалу на уроках математики в початкових класах. - Дрогобич: Посвіт, 2009.